



POINT: Educatief partnerschap tussen scholen, lerarenopleiders & universiteiten

Anouke Bakx, Kim Lijbers & Kim Smeets

POINT

Passend Onderwijs voor
Ieder Nieuw Talent

2024 - 2025

Zaanstreek

Tilburg

POINT Plus

Limburg

Doel van vandaag



1. Inzicht in de opzet en werkwijze van POINT



2. POINT-werkwijze van evidence-informed onderwijs



3. Inspiratie

POINT

WEBSITE VAN ONDERZOEKSWERKPLAATS POINT



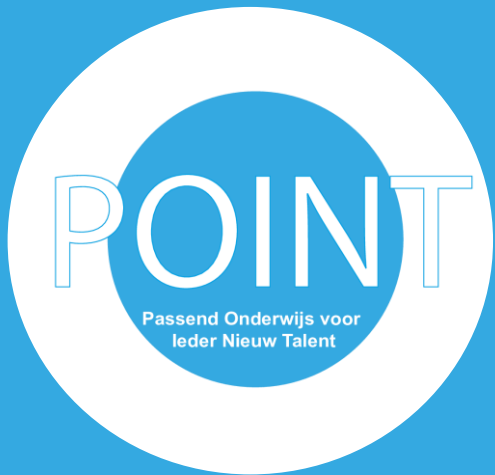
Passend Onderwijs Ieder Nieuw Talent



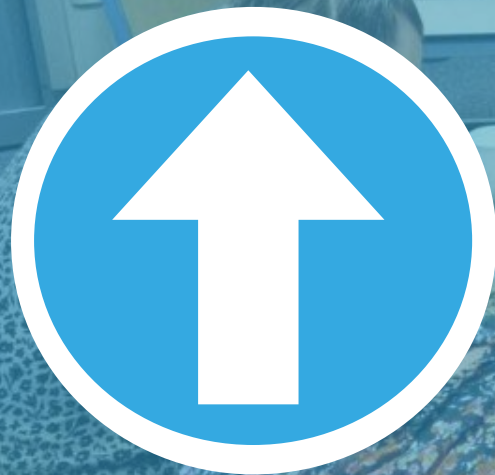
De onderwijsonderzoekswerkplaats POINT is trotse winnaar van de provinciale onderwijsprijs Noord-Brabant, Best Practice-Based Research Award van de EAPRIL en een tweede plek voor de NRO-verbindingsprijs! Wil je meer informatie over onze werkplaatsen? Bekijk dan de website www.point013.nl.



Onderwijsonderzoekswerkplaats



werkplaats



onbegrip



samenwerking

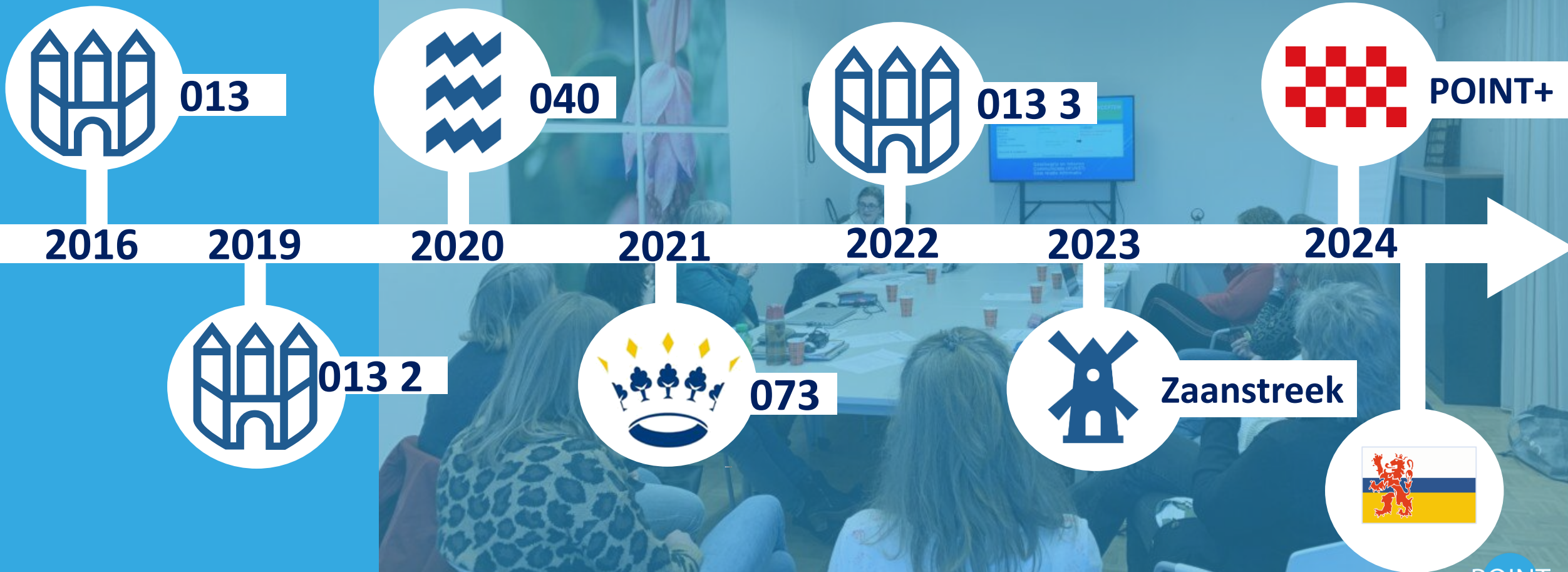


pilot



https://www.youtube.com/watch?v=L7KGu_mUvVY

Tijdslijn



Opzet POINT



deelnemers



doelen



bijeenkomsten



onderzoek

Deelnemers



**Leraren
&
Docenten**



lerarenopleiders



onderzoekers



Student(en)

Doelen



Beter passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen



1. Duurzame professionele leergemeenschap



2. Kennisontwikkeling en kennisdeling door alle partijen



3. Onderzoekende en kritische houding, praktijk sensitieve houding

Bijeenkomsten



Rondleiding



Teambuilding



Onderzoek



Good practice



Expert



En meer..

Praktijkgericht
onderzoek in
de werkplaats



Wetenschappelijk



+

Praktijk



Wetenschappelijk onderzoek



Deelname door alle scholen van werkplaats



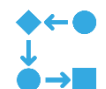
Gezamenlijke vraagarticulatie



Meedenken bij opzet



Kritische blik op meetinstrumenten en informatiebrieven



Facilitering



Terugkoppeling uitkomsten naar praktijk

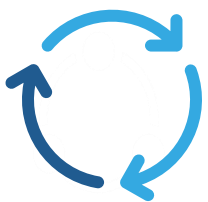
Praktijkonderzoek



Onderzoek door leraren



Begeleiding door onderzoekers en lerarenopleiders



In drie jaar onderzoekscyclus doorlopen

Probleem
definiëring

Literatuur

Rapporteren &
implementeren

Onderzoeksvraag

Conclusie &
aanbevelingen

Onderzoeksopzet

Resultaten

Data analyse

Dataverzameling

Probleem
definiëring

Literatuur

Rapporteren &
implementeren

Onderzoeksvraag

Conclusie &
aanbevelingen

Onderzoekopzet

Resultaten

Data analyse

Dataverzameling

Jaar 1

IN GESPREK MET (HOOG)BEGAAFDE LEERLINGEN



SANDRA SWINKELS
OBS DE RIETPLUIM



NYNKE POSTUMA
OBS DE RANONKEL

Uit de praktijk: Er worden veel gesprekken gevoerd met (hoog)begaafde leerlingen. Maar wanneer zijn deze gesprekken op ontwikkeling gericht, bewegen zij deze leerlingen tot autonomie en bevorderen zij eigenaarschap?

Uit de theorie: Volgens De Boer (2011) is de combinatie van opbrengstgerichtheid en pedagogische sensitiviteit van de

Aanleiding



Benieuwd naar de onderzoeksposters van alle deelnemers? Bekijk ze op onze website onder het kopje deelnemers!

www.point013.nl/posters-onderzoek/

Screeningslijsten

Procedure:

Er nemen 2 scholen deel aan het onderzoek. We maken opnames van op ontwikkeling gerichte gesprekken die leraren voeren met leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid. Die gesprekken analyseren we met behulp van screeningslijsten.

Met dit onderzoek verwachten wij aan te kunnen tonen welke gespreksvaardigheden stimulerend zijn voor het eigen ontwikkelingsproces van (hoog)begaafde leerlingen. Die stimulerende gespreksvaardigheden gaan de basis vormen van de op ontwikkeling gerichte gesprekken die leraren gaan voeren met (hoog)begaafde leerlingen.



Verwachtingen



www.point040.nl



Probleem
definiëring

Rapporteren &
implementeren

Literatuur

Conclusie &
aanbevelingen

Onderzoeksvraag

Jaar 2

Resultaten

Onderzoeksoopzet

Data analyse

Dataverzameling

Toolkit

begaafd thematisch werken
bij wereldoriëntatie



Gabriëlle Vernooij



Koppen boven het maaiveld... maaïen of meegroeien?



Point Onderzoek Mariëlle en Marieke
2020-2022

Probleem
definiëring

Rapporteren &
implementeren

Literatuur

Conclusie &
aanbevelingen

Jaar 3

Onderzoeksvraag

Resultaten

Onderzoeksopzet

Data analyse

Dataverzameling

Productontwikkeling



Kleinschalig en grootschalig product



(1) Materiaal kritisch beschouwen



(2) Product voor de eigen context



(3) Product als synthese en voor kennisdeling breed

(Les)materialen

Op deze pagina vind je een aantal uitgewerkte (les)materialen zoals spellen, boeken en werkboeken die je in je (les)praktijk kunt gebruiken. Per materiaal is omschreven voor wie het materiaal is bestemd, waar je de materialen kunt aanschaffen en wat het kost. Daarnaast is omschreven hoe het materiaal werkt en hoe de kinderen en de beoordelaar het materiaal hebben ervaren. Klik op het materiaal voor de beschrijving.

Spellen



IN GESPREK MET (HOOG)BEGAAFDE LEERLINGEN



SANDRA SWINKELS
OBS DE RIETPLUIM



NYNKE POSTUMA
OBS DE RANONKEL

Uit de praktijk: Er worden veel gesprekken gevoerd met (hoog)begaafde leerlingen. Maar wanneer zijn deze gesprekken op ontwikkeling gericht, bewegen zij deze leerlingen tot autonomie en bevorderen zij eigenaarschap?

Uit de theorie: Volgens De Boer (2011) is de combinatie van opbrengstgerichtheid en pedagogische sensitiviteit van de leraar essentieel voor het goed tot ontwikkeling kunnen laten komen van (hoog)begaafde leerlingen. Daarnaast sluit vraaggestuurd leren aan bij de natuurlijke nieuwsgierigheid van (hoog)begaafde leerlingen (Stokhof, 2015). Feedback blijkt vooral effectief als het gericht is op het proces of op het zelfregulerend leren. Volgens Hattie & Timperley (2007) speelt feedback een grote rol.

Aanleiding



Doelstelling



Het verbeteren van gespreksvaardigheden van leraren om (hoog)begaafde leerlingen te bewegen tot autonomie en eigenaarschap.

Onderzoeksvragen



Welke autonomie ondersteunende kenmerken worden door leraren gebruikt bij de op ontwikkeling gerichte gesprekken met (hoog)begaafde leerlingen.

- Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen leraren op het gebied van pedagogische sensitiviteit bij het voeren van op ontwikkeling gerichte gesprekken met (hoog)begaafde leerlingen?
- Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen leraren op het gebied van vraaggestuurd leren bij het voeren van op ontwikkeling gerichte gesprekken met (hoog)begaafde leerlingen?
- Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen leraren op het gebied van effectieve feedback bij het voeren van op ontwikkeling gerichte gesprekken met (hoog)begaafde leerlingen?

Participanten:

Leraren van leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid uit de groepen 4 t/m 8.

Instrumenten:

Opnames (geluid en beeld) van op ontwikkeling gerichte gesprekken die geanalyseerd worden d.m.v. screeningslijsten.

Procedure:

Er nemen 2 scholen deel aan het onderzoek. We maken opnames van op ontwikkeling gerichte gesprekken die leraren voeren met leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid. Die gesprekken analyseren we met behulp van screeningslijsten.

Onderzoeksoepzet



Met dit onderzoek verwachten wij aan te kunnen tonen welke gespreksvaardigheden stimulerend zijn voor het eigen ontwikkelingsproces van (hoog)begaafde leerlingen.

Die stimulerende gespreksvaardigheden gaan de basis vormen van de op ontwikkeling gerichte gesprekken die leraren gaan voeren met (hoog)begaafde leerlingen.

Verwachtingen



Kennisdeling kleinschalig onderzoek



Delen in het eigen schoolteam



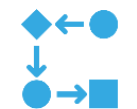
Presenteren op kennisfestival (alle scholen / 'open')



Delen met de andere werkplaatsen in slotbijeenkomst



*** Aanbieden aan tijdschrift: kritische blik**



***Op de website van POINT**

Productontwikkeling grootschalig



Laatste jaar van cyclus



Expertise van alle deelnemers



Design Thinking for Educators – innovatieteam



Drie voorbeelden

www.enIQma.nl

VOOR IB'ERS EN LEERKRACHTEN
IN HET PRIMAIR ONDERWIJS!

enIQma

Professionaliseringsstap (hoog)begaafdheid

Feit?

Fabel?

Signaleren

Waarnemen

Begrijpen

Plannen



Anna



Yusuf



Yara



Begaafde kinderen zijn heel gemotiveerd.

Feit?

Fabel?

Signaleren

Signaleren van kenmerken

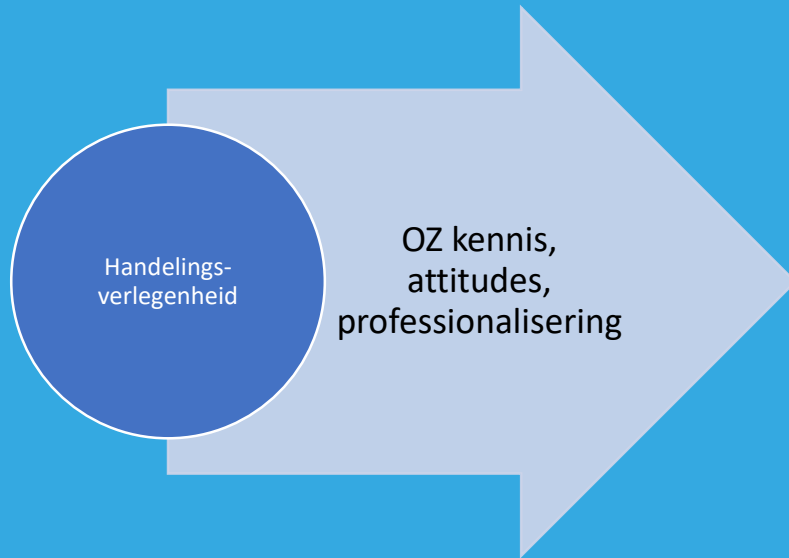
Onderzoeken

Gegevens verzamelen
Cito, observatie,
gesprekken met ouders

Waarnemen

Begrijpen

Voorbeeld van onderzoeksmatig werken in alle facetten



Gifted and Talented International

Routledge
Taylor & Francis Group

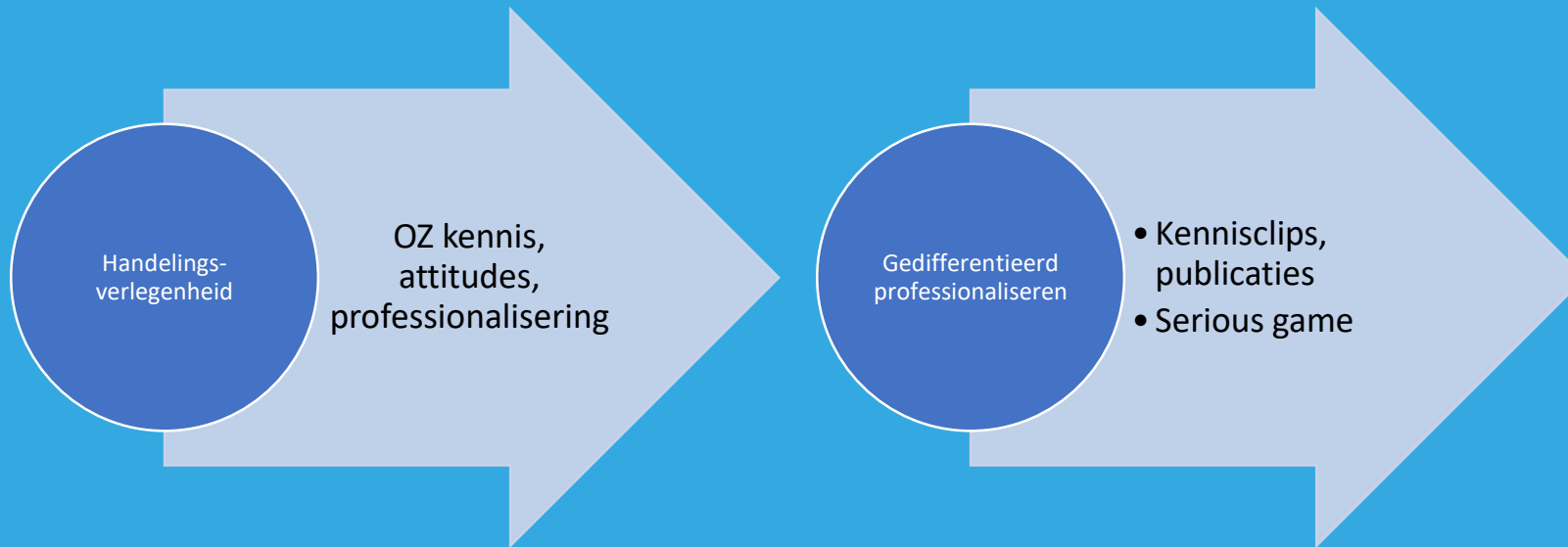
ISSN: (Print) (Online) Journal homepage: www.tandfonline.com/journals/ugti20

Elementary teachers' knowledge, attitude, and professional development needs concerning gifted students and their educational needs in the Netherlands

Kim Smeets, Ellen Rohaan, Joke Peijnenburg, Elise Samsen-Bronsveld & Anouke Bakx

Smeets, K., Rohaan, E., Peijnenburg, J., Samsen-Bronsveld, E., & Bakx, A. (2023). Elementary teachers' knowledge, attitude, and professional development needs concerning gifted students and their educational needs in the Netherlands. *Gifted and Talented International*, 38(2), 91-106.

Voorbeeld van onderzoeksmatig werken in alle facetten



Gifted and Talented International

Routledge
Taylor & Francis Group

ISSN: (Print) (Online) Journal homepage: www.tandfonline.com/journals/ugti20

Elementary teachers' knowledge, attitude, and professional development needs concerning gifted students and their educational needs in the Netherlands

Kim Smeets, Ellen Rohaan, Joke Peijnenburg, Elise Samsen-Bronsveld & Anouke Bakx

Home Deelnemers Werkplaatsen Kennisdeling Producten POINT Nieuwsbrief Contact

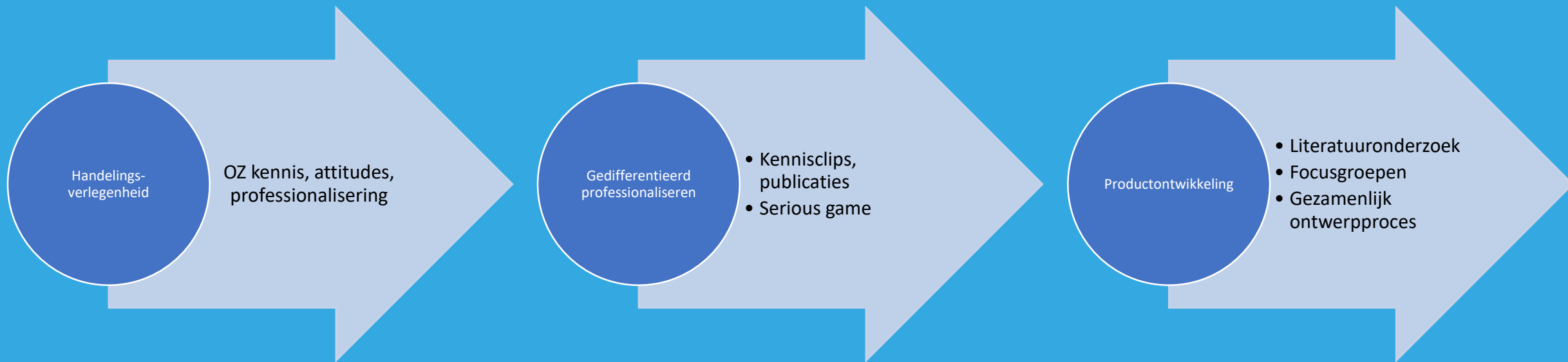
POINT International

Kennisdeling

Een van de pijlers van POINT is het delen van de kennis die binnen de werkplaats wordt gecreëerd. Dit doen we op verschillende manieren. Klik hieronder op de verschillende vormen van kennisdeling om meer te zien.

- Praktijkartikelen
- Wetenschappelijke publicaties
- Factsheets
- Kennisclips
- Materiaal-beschrijvingen
- Top 20 principes
- Producten
- Opbrengstenlijst

Voorbeeld van onderzoeksmatig werken in alle facetten



Input voor productontwikkeling

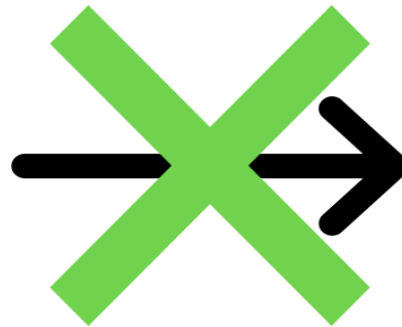
Wetenschap:

- Aandacht voor zwakkere leerlingen
- Handelingsverlegenheid
- Lage prestaties van begaafde leerlingen
- Lage motivatie van leerlingen

Praktijk:

- Onderpresteren
- Signaleren en passend begeleiden is lastig
- Onvoldoende kennis en expertise (pabo)

Ontwerpproces enIQma



Ontwerpproces en IQma

Kritische houding

Zelfvertrouwen



Positieve houding

Motivatie

Ontwerpproces en IQma



Ontwerpproces en IQma



Professionaliseringsspele



Focusgroepen

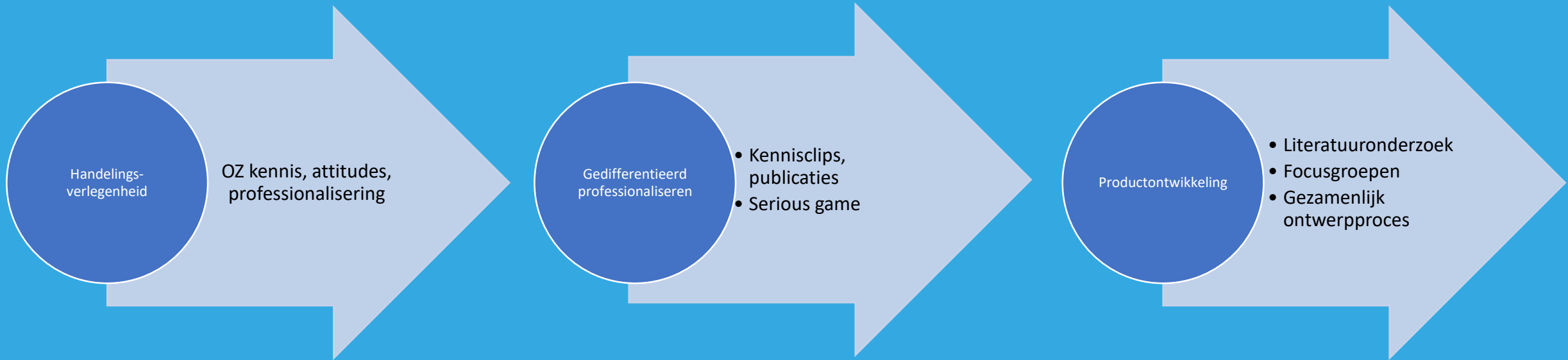


Literatuur

Ontwerpproces enIQma



1. POINT klankbordgroep
2. Pabo-studenten
3. Onderwijsprofessionals
4. ECHA-specialisten in opleiding



enIQma

HOME HOE WERKT ENIQMA OVER ENIQMA KENNISCLIPS (HOOG)BEGAAFDHEID

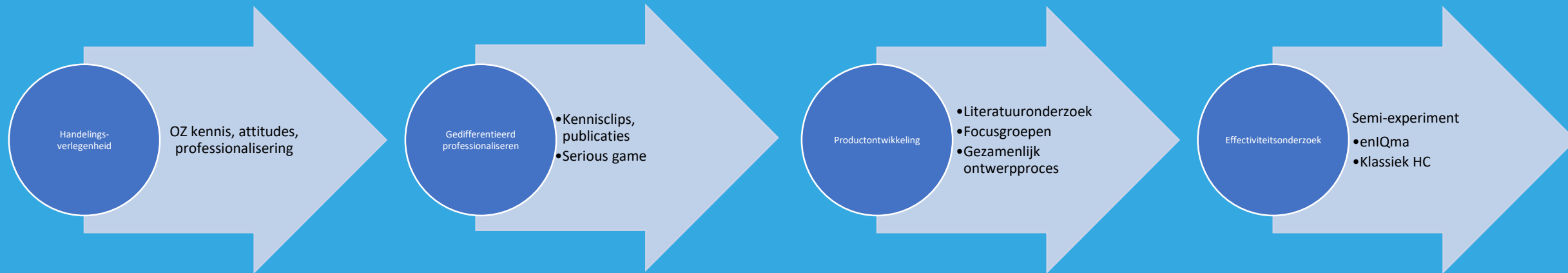
Bestellen

WORKSHOPS BESTELLEN

Professionaliseringsspel (hoog)begaafdheid voor het primair onderwijs!

Met enIQma kun je oefenen met casussen en signalen die mogelijk wijzen op (hoog)begaafdheid. EnIQma is meer dan een spel, het biedt ook een methodiek waarmee jij aan de slag kunt.

enIQma



Anderere praktijkproducten

www.point013.nl/routekaart/



NIVEAU 1A. Basisondersteuning in elke groep

BETROKKENEN
Leerling en ouders
Leerkracht (verantwoordelijk)
Intern begeleider/ Kwaliteitscoördinator

ACTIES
Leerling in beeld brengen: Kenmerken van (hoog)begaaftde signaleren (zie achterzijde).
Aanpassingen/differentiatie lesaanbod: Verdiepen in het reguliere lesaanbod of binnen de methode (zie niveau 1b).
Beleid en/of kwaliteitskaart waarborgen: Specifiek gericht op (hoog)begaaftde.

VASTLEGGING door leerkracht & (tussentijds) evalueren

Aan de slag

Gebruik een signaleringsinstrument om vermoedelijk (hoog)begaaftde leerlingen zijn veel verschillende signaleringsinstrumenten helpen om een vermoedelijk (hoog)begaaftde in beeld te brengen. Zie de [online begeleiding](#).

Praktische invulling
Vroeger werd gedacht dat intelligentie de enige kenmerk van (hoog)begaaftde was. Nu wordt een IQ van 130 of hoger op een intelligentie test als kenmerk van (hoog)begaaftde genoemd. Tegenvoert is dat er ook kinderen zijn die verder gekeken dan alleen een hoge intelligentie worden bijvoorbeeld een creatief denken, een hoge motivatie ook als kenmerken van (hoog)begaaftde gezien. De definitie van (hoog)begaaftde is niet, maar een aantal bekende wetenschappelijke modellen beschreven door: Renzulli, Möller, Sternberg, Kieboom, Dabrowski en Betts

Onderwijsmaakjesamen.nl/karakterkracht



Kennisdeling

Routledge
Taylor & Francis Group

ROEPER REVIEW
2021, VOL. 43, NO. 4, 256-271
https://doi.org/10.1080/07819320211967543

ANALYZING SELF-CONCEPT

Self-Descriptions of High-Performing and Regular-Performing Primary School Students: An Open, Exploratory Study

Anouke Bakx , Elise Samsen-Bronsveld , Linda van Elderen , and Janet van Horsen-Sollie

ABSTRACT
This study examined self-descriptions of high-performing students and other students and compared the descriptions of these two groups. The concept map, with the open-ended question "Who am I?", was completed by 133 high-performing students and 160 other students. The self-descriptions of these students were subdivided into eleven categories. High-performing students reported mainly characteristics and skills, followed by sport. This pattern was reversed for the other students. School or scholastic skills, both positive and negative, were mentioned more often by high-performing students. Other notable differences between those groups and specific age and gender differences are discussed. The insights from this study are relevant for science, because studies concerning self-concept of primary school students are scarce, and for educational practice, because teachers might use concept maps in their classroom.

KEYWORDS
concept map; gifted; high-performing students; primary school students; self-concept

Self-concept development is important, because individuals can be uncertain of their place in life, without a clear sense of self-concept. Self-concept can be defined as "the beliefs that an individual holds about him- or herself, the set of features that each person uses to define him- or herself as an individual and to differentiate him- or herself from other people" (Lopez-Iusticia et al., 2005, p. 305). It

Over behoefte aan autonomie-ondersteuning en betrokkenheid

Motiveren van (hoog)begaafde basisschoolleerlingen en hun klasgenoten op reguliere basisscholen

Een groot aantal (hoog)begaafde leerlingen presteert niet naar zijn of haar vermogens (Snyder & Linnenbrink-Garcia, 2013). Problemen met motivatie kunnen een oorzaak zijn van onderpresteren bij leerlingen (Siegle & McCoach, 2018). Mogelijk lopen (hoog)begaafde leerlingen in reguliere basisscholen

De zelfdeterminatietheorie
De zelfdeterminatietheorie stelt dat verschillende soorten motivatie zijn. Wanneer een leerling gemotiveerd is omdat hij een taak leuk of interessant vindt, spreken we van *intrinsieke motivatie*. *Extrinsieke motivatie* omvat de motivatie die ontstaat vanuit externe redenen. Er zijn



POIN

Panic Lab

Korte omschrijving en doelgroep
Panic Lab is een cooperatief dat bestaat uit een steeds wisselend laboratorium. Een cirkelvorm van de kaarten vormen samen het lab, waarin amoeben (aerocally diatomee) ontstaan en zich verstoppen. De spelers spelen tegelijkertijd het spel, met doel is om de juiste amoeba als eerste te vinden en daarmee fiches te verzamelen. Heb je er 5 verzameld, dan heb je gewonnen!

Er zijn vier speciale dobbelstenen met daarop: 1) de kleur en richting van het lab waaruit de amoeba ontstaat en daarmee 2) de vorm 3) het patroon en 4) de kleur waarnaar de amoeba misten. Het spel start met het gooien van de dobbelstenen, dan wordt duidelijk naar welke amoeba de spelers zoeken. Lat op: 24 muteren, wisselen tijdens het verstoppen steeds van gedaante (vorm, kleur en patroon) en verstoppen zich achter een verstopper. De speler die laatste amoeba ontdekt en erin kan schakelen zal de eerste de amoeba vinden, en of zij verdient een punt en krijgt een fiche, met is mogelijk om een eigen variant te spelen.

Het spel is geschikt voor kinderen spelers van 12-100 jaar wordt aangegeven, maar het kan zeker ook gespeeld worden door kinderen van vanaf 7 jaar. Het kan gespeeld worden van 2-10 spelers. De speeltijd varieert, afhankelijk van hoe het gespeeld wordt, tussen 15-60 minuten.

Uitlijst van het materiaal

Het spel bestaat uit een blikken doosje met daarin een duidelijke handleiding, de vier dobbelstenen, fiches en kaartjes van de amoeba, verstopperkaarten en mutaties.

Kosten van het materiaal
Panic Lab wordt verkocht voor €14,50 zonder verzendkosten.

Uitgever
Gigamic Gigamic heeft Panic Lab heeft uitgegeven.

Aankoop
Panic Lab is bij verschillende winkels te koop, zoals Blokker en de Spellenwinkel. Online is het spel te koop bij onder andere bol.com.

Theoretische verantwoording
Panic Lab is leuk, interessant en educatief spel, dat spelenderwijs een beroep doet op de verschillende executive functies. Dit zijn denken en gedragsreguleren die als kind zowel in het dagelijks leven als op school nodig heeft en gebruikt. Executive Functies helpen bij doelgericht en aangestemd gedrag (Dawson & Guare, 2010). Spellen zijn bij uitstek geschikt om in een andere context te oefenen met deze denk- en gedragsvaardigheden (executive functies), je traint je hersenen zonder dat je het in te gaten hebt.

enIQma

Workshop enIQma

Door: Kim Lijbers & Elise Samsen & Kim Smeets

POIN **Stichting Schoolbesturen Primaire Onderwijs 't Hartogenbosch** **boom** **TILBURG UNIVERSITY**

POIN Motivatie op basis van Zelf Determina... Later bekij... Delen

Bekijken op YouTube

Waarom POINT?



Verrijking aan expertise m.b.t. HB-leerlingen voor deelnemer en school



Stimulans onderzoekende houding en onderzoekend vermogen voor deelnemer



Stimulans onderzoekscultuur binnen de school



Kennisdeling met andere scholen



Contacten PO-VO



Bij school aansluitende onderwijsverbetering



Praktische handvatten



Op de hoogte van (nieuwste) wetenschappelijke inzichten



HB op de agenda

Succesfactoren



➤ **Coördinator met goede facilitering**



Goede invulling van de drie partijen



➤ **Op regelmatige basis voldoende samenkomsten**



➤ **Gelijkwaardigheid van alle betrokkenen: inbreng en samen leren**



Teambuilding, informele momenten, vieringen (ook alle werkplaatsen samen)



➤ **De drie O's: onderzoek, onderwijs en opleiding**



➤ **Concrete doelen en heldere werkwijze**



➤ **Communicatie over wat je doet, hoe en waarom**



➤ **Ondersteuning door een stuurgroep**



➤ **Langdurige samenwerking met scholen**

Punten van aandacht



Voldoende tijd en ondersteuning (ook in het schoolteam) noodzakelijk (werkdruk)



Goed praktijkonderzoek vraagt goede ondersteuning, ook buiten bijeenkomsten



Verandering in scholen: betrokkenheid schoolleiders: schoolleider PLG



Kwetsbaarheid door persoonlijke deelname/passie



Kennisdeling vraagt diverse vormen voor groot bereik



Betrokkenheid studenten kan vergroot worden (onderzoeker/curriculum)



Materiaalontwikkeling vraagt andere expertise



Financiering zonder subsidie blijft een uitdaging

POINT

Passend Onderwijs voor
Ieder Nieuw Talent





POINT

Passend Onderwijs voor
Ieder Nieuw Talent

Ruimte voor vragen en uitwisseling

Schrijf je in voor onze
nieuwsbrief om op de
hoogte te blijven!



point013.nl



[POINT013](https://www.linkedin.com/company/POINT013)



point-werkplaats@outlook.com